

**RTU studiju kurss "Sociālais darbs ar personām ar garīga rakstura traucējumiem"****0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | LA0340                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Nosaukums                                           | Sociālais darbs ar personām ar garīga rakstura traucējumiem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Santa Melķe - Lektors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Mācītspēks                                          | Maija Agatina - Pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Anotācija                                           | Studiju kurss sniedz zināšanas un veido profesionālās prasmes darbā ar personām, kurām ir garīga rakstura traucējumi, kā arī viņu tuviniekiem. Kurss aptver garīga rakstura traucējumu būtību, to ietekmi uz indivīda ikdienas dzīvi, sociālo funkcionēšanu un līdzdalību sabiedrībā. Tiek aplūkoti sociālā darba pieejas un metodes, kuras iespējams piemērot šajā jomā, uzsverot profesionālās ētikas nozīmi un starpdisciplinārās sadarbības iespējas. Studējošie apgūst komunikācijas un konsultēšanas prasmes, kas nepieciešamas darbā ar šo mērķgrupu, kā arī attīsta spēju reflektēt par savu profesionālo rīcību, pielāgojoties klienta individuālajām vajadzībām. Kurss sagatavo studējošos darbam dažādos sociālā darba kontekstos, kuros nepieciešama profesionāla atbalsta sniegšana personām ar garīga rakstura traucējumiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | <p>Mērķis: attīstīt studējošo profesionālās kompetences darbā ar personām, kurām ir garīga rakstura traucējumi (GRT), un viņu tuviniekiem, veicinot spēju pielietot atbilstošas sociālā darba metodes, ētiskas pieejas, komunikācijas un konsultēšanas prasmes, lai veicinātu šo personu sociālo iekļaušanu un labklājību.</p> <p>Uzdevumi:<br/>         Nodrošināt studējošajiem izpratni par garīga rakstura traucējumu būtību, klasifikāciju un to ietekmi uz indivīda sociālo funkcionēšanu.<br/>         Veidot izpratni par sociālā darba lomu un iespējām, strādājot ar personām ar garīga rakstura traucējumiem un viņu tuviniekiem.<br/>         Attīstīt studējošo prasmes izvēlēties un piemērot piemērotas sociālā darba metodes atbilstoši klienta vajadzībām.<br/>         Pilnveidot studējošo komunikācijas un konsultēšanas prasmes darbā ar personām ar kognitīviem un emocionāliem traucējumiem.<br/>         Veicināt studējošo spēju pieņemt lēmumus profesionālās ētikas ietvaros un reflektēt par savu profesionālo rīcību.<br/>         Sekmēt studējošo spēju sadarboties ar klienta atbalsta sistēmu – ģimeni, speciālistiem un institūcijām – klienta interesēs.</p>                     |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | <p>Studiju kursa ietvaros students veic divus patstāvīgos darbus:</p> <p>1. Patstāvīgais darbs:<br/>         Temats: Gadījuma analīze – sociālais darbs ar personu, kurai ir garīga rakstura traucējumi<br/>         Uzdevums: Izstrādāt gadījuma aprakstu, analizēt klienta vajadzības un izstrādāt sociālā darba rīcības plānu, ietverot piemērotas metodes, sadarbības partnerus un ētiskos apsvērumus.<br/>         Apjoms: 2000–2500 vārdi<br/>         Vērtēšanas kritēriji: klienta vajadzību analīze, piemērotu metožu izvēle, ētikas ievērošana, profesionālais pamatojums, strukturēts noformējums.</p> <p>2. Patstāvīgais darbs:<br/>         Temats: Profesionālās komunikācijas un attieksmes nozīme darbā ar personām ar garīga rakstura traucējumiem<br/>         Uzdevums: Sagatavot eseju, kurā atspoguļota studējošā izpratne par komunikācijas, attieksmes un ētikas nozīmi darbā ar šo mērķgrupu. Esecā jāiekļauj piemēri no prakses, literatūras vai simulētām situācijām.<br/>         Apjoms: 1500–1800 vārdi<br/>         Vērtēšanas kritēriji: tēmas izpratne, refleksija par profesionālo rīcību, teorētiskais pamatojums, piemēru lietojums, valodas skaidrība un loģiska struktūra.</p> |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Literatūra                    | <p>Obligātā/Obligatory;</p> <p>1. Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (2019)/ ESF projekta Nr.9.2.1.1/15/1/001 "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" izstrādne.</p> <p>2. Leimane – Veldmeijere, I., Strupiņa, E. (2024) Personu ar garīga rakstura traucējumiem iekļaušanās sabiedrībā pēc dzīves institūcijā. Resursu centrs cilvēkiem ar GRT ZELDA.</p> <p>3. Leimane – Veldmeijere, I., Pavlovskā, A., Zankovska-Odiņa, S. (2024) Pakalpojums ikvienam - personas ar garīga rakstura traucējumiem vietējā sabiedrībā. RC ZELDA.</p> <p>4. Leimane – Veldmeijere, I., Pavlovskā, A. (2024). Rokasgrāmata tiesību aizsardzības sistēmas darbiniekiem "Saprātīgi pielāgojumi tiesību aizsardzības sistēmas ietvaros." RC ZELDA.</p> <p>5. Eldmane, S. (2020). Saskarsmes kompetence sociālā darbā ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem. Pieejams <a href="https://dspace.rsu.lv/items/106f58b8-6dff-49f4-9984-6330b4947858">https://dspace.rsu.lv/items/106f58b8-6dff-49f4-9984-6330b4947858</a></p> <p>Interneta resursi/Internet resources;</p> <p>1. <a href="https://medicine.lv/raksti/gariga-rakstura-traucejumi-izplatitakas-diagnozes-to-pazimes-un-ieteikumi-saskarsme-ar-pacienti-abe862db4">https://medicine.lv/raksti/gariga-rakstura-traucejumi-izplatitakas-diagnozes-to-pazimes-un-ieteikumi-saskarsme-ar-pacienti-abe862db4</a></p> <p>2. <a href="https://www.la.lv/ka-atpazit-gariga-rakstura-traucejumus-un-ka-rikoties-skaidro-profesors-taube">https://www.la.lv/ka-atpazit-gariga-rakstura-traucejumus-un-ka-rikoties-skaidro-profesors-taube</a></p> <p>3. <a href="https://medicine.lv/raksti/10-miti-par-cilvekiem-ar-gariga-rakstura-traucejumiem-a979d02e15?p=1&amp;c=lor-klinika-sia-filiale">https://medicine.lv/raksti/10-miti-par-cilvekiem-ar-gariga-rakstura-traucejumiem-a979d02e15?p=1&amp;c=lor-klinika-sia-filiale</a>,</p> <p>4. <a href="https://atversirdizemgale.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/09/2_diena_1dala.pdf">https://atversirdizemgale.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/09/2_diena_1dala.pdf</a></p> <p>5. <a href="https://atversirdizemgale.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/09/metodiskais_materials_grt.pdf">https://atversirdizemgale.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/09/metodiskais_materials_grt.pdf</a></p> |
| Nepieciešamās priekšzināšanas | Zināšanās par sociālā darbinieka profesionālās darbības pamatprincipiem un ētiku.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

### Studiju kursa saturs

| Saturs                                                                                                                                                                                                                                                                    | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Skatījuma maiņa sociālajā darbā ar pilngadīgām personām ar GRT. Deinstitutionalizācijas process.                                                                                                                                                                          | 4                                         | 4              | 2                                  | 6              |
| Pilngadīgu personu ar GRT vispārējs raksturojums. Psihiskie un uzvedības traucējumi. Nervu sistēmas attīstības traucējumi. Organiski psihiskie traucējumi. Šizofrēnijas spektra traucējumi. Garastāvokļa traucējumi. Trauksmes spektra traucējumi. Personības traucējumi. | 4                                         | 8              | 2                                  | 10             |
| Dabiskā atbalsta tīkls – ģimene. Ģimeņu, kas audzina bērnu ar GRT raksturojums. Ģimenes sistēmas.                                                                                                                                                                         | 4                                         | 6              | 2                                  | 10             |
| Sociālajam darbiniekam nepieciešamās zināšanas darbam ar personu ar GRT. Ētikas koncepcijas. Cilvēktiesību koncepcijas sociālajā darbā. Konfidencialitāte un datu aizsardzība.                                                                                            | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Komunikācijas prasmes un metodes darbā ar personām ar GRT. Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija.                                                                                                                                                                      | 4                                         | 8              | 2                                  | 8              |
| Konsultēšanas prasmes darbā ar personām ar GRT.                                                                                                                                                                                                                           | 4                                         | 8              | 2                                  | 10             |
| Sociālā darba specifika, tendences, starptautiskā prakse, atbalsta pakalpojumi.                                                                                                                                                                                           | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Sociālā darba ar personām ar GRT un viņu tuviniekiem formas. Starpinstitucionālā un starpprofesionālā sadarbība.                                                                                                                                                          | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Kopā:                                                                                                                                                                                                                                                                     | 32                                        | 52             | 16                                 | 68             |

### Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Rezultātu vērtēšanas metodes                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ZINĀŠANAS:</p> <p>Pārzina garīga rakstura traucējumu (GRT) veidus un to izpausmes personas ikdienas dzīvē un funkcionēšanā.</p> <p>Izprot sociālā darba specifiku ar personām ar GRT un viņu tuviniekiem, tai skaitā darba formas un atbalsta sniegšanas iespējas.</p> <p>Zina mūsdienu pieejas darbā ar personām ar GRT un viņu ģimenēm, ņemot vērā cilvēktiesību ievērošanu, konfidencialitāti un personas datu aizsardzību.</p>                                 | <p>Dalība semināros.</p> <p>Patstāvīgo darbu izpilde.</p> <p>Noslēguma eksāmens</p> |
| <p>PRASMES:</p> <p>Identificē un analizē personu ar garīga rakstura traucējumiem vajadzības, pielieto atbilstošas sociālā darba pieejas.</p> <p>Izstrādā un īsteno sociālā darba rīcības plānu, sadarbojoties ar klientu un viņa atbalsta personām, ievērojot profesionālās ētikas normas.</p> <p>Pielieto profesionālas komunikācijas un konsultēšanas prasmes, ņemot vērā klienta individuālās vajadzības un reflektējot par savu profesionālo rīcību.</p>          | <p>Dalība semināros.</p> <p>Patstāvīgo darbu izpilde.</p> <p>Noslēguma eksāmens</p> |
| <p>KOMPETENCE:</p> <p>Patstāvīgi pieņem profesionāli pamatotus lēmumus sociālajā darbā ar personām ar garīga rakstura traucējumiem, ievērojot ētikas principus un cilvēktiesības.</p> <p>Organizē un vada sociālā darba procesu sadarbībā ar klientu un viņa atbalsta tīklu, pielāgojoties konkrētajai situācijai un klienta vajadzībām.</p> <p>Analizē savu profesionālo rīcību un pilnveido to, balstoties uz refleksiju, profesionālo pieredzi un supervīziju.</p> | <p>Dalība semināros.</p> <p>Patstāvīgo darbu izpilde.</p> <p>Noslēguma eksāmens</p> |

### Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

| Kritērijs                | % no kopējā vērtējuma |
|--------------------------|-----------------------|
| Dalība semināros         | 20                    |
| Patstāvīgo darbu izpilde | 20                    |
| Noslēguma eksāmens       | 60                    |
| Kopā:                    | 100                   |

**Studiju kursa plānojums**

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 16.0     | 16.0     | 0.0     |              | *      |       |